

LABORATUVAR-ATÖLYE GÜVENLİĞİ VE ÇALIŞMA KURALLARI TALİMATI

DOKÜMAN NO : İSGK.TL.007
YAYIN TARİHİ :
REVİZYON TARİHİ :
REVİZYON NO : 000
SAYFA NO : 1/6

- AMAÇ:** Bu talimat Marmara Üniversitesi, atölye/ laboratuvarlarında sağlık ve güvenlik kurallarının asgari şartlarını açıklar.
- KAPSAM:** Bu talimat Marmara Üniversitesi, atölye/ laboratuvarlarında çalışan personelin ve öğrencilerin laboratuvar çalışmalarındaki, sorumluluklarını ve emniyet tedbirlerini kapsar.
- YASAL DAYANAK:** Bu talimat 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile bağlı yönetmelik ve tebliğlere dayanılarak hazırlanmıştır
- SORUMLULUKLAR:** Atölye ve laboratuvarlarda çalışacak olan kişiler Temel İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimi almış ve İş Sağlığı ve Güvenliği Talimatı belgesini okumuş ve imzalamış olmalıdır. Ayrıca, proje dâhilindeki atölye/ laboratuvar çalışmalarında, iş güvenliği açısından her türlü önlemi almak, proje yürütücülerinin sorumluluğundadır.

5. UYGULAMA

- Sizin için düzenlenecek İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimine katılmanız zorunludur. Eğitime katılıp eğitim sonunda yapılacak sınavdan başarılı olmadığınız takdirde laboratuvar ve atölyelere giremeyeceğinizi unutmayın.
- Laboratuvar ve Atölyelerde çalışmaya başlamadan önce, laboratuvar/atölye sorumlusunun kim olduğunu ve acil durumlarda nasıl ulaşabileceğinizi öğrenin.
- Laboratuvar ve atölyelerde çalışmaya başlamadan önce, alanlarda bulunan sağlık ve güvenlik işaretleri ile gösterilen ekipmanların yerlerini ve nasıl kullanıldığını öğrenin.

Boy Duşu	Göz Duşu	Acil Durum Toplanma yerleri	Yangın Ekipmanı	Acil Çıkışlar

- Laboratuvar ve Atölyelerde çalışırken yüzük, künnye, kolye, bilezik gibi takılar takmayın. Bu aksesuarlar kimyasalların deri ile temas süresini arttırıldığı için çalışmaya başlamadan önce çıkarın.
- Ellerde acık yara, kesik, çatlak vs. varsa çalışmaya başlamadan önce mutlaka bandajla kapatın ve yapılacak işe uygun eldiven giyinin.
- Laboratuvara ve Atölyelere giren öğrenciler makyajsız, saçlar toplanmış olmalı, kimyasal kalıntı biriktirecek olan tırnaklar kesilmiş olmalı, Kimyasal çözücü buharlarının etkisinden dolayı Lens takılmamalıdır.

LABORATUVAR-ATÖLYE GÜVENLİĞİ VE ÇALIŞMA KURALLARI TALİMATI

DOKÜMAN NO : ISGK.TL.007
YAYIN TARİHİ :
REVİZYON TARİHİ :
REVİZYON NO : 000
SAYFA NO : 2/6

Koruyucu Mekanizmaları İptal Etmek Yasaktır

Koruyucuları Takılı Olmayan Makinalar Çalıştırılmaz

- Laboratuvarlara hiçbir şekilde yiyecek, içecek getirilmemeli ve tüketilmemeli, asla sakız çiğnenmemelidir.
- Laboratuvara gelmeden önce hiçbir şekilde ilaç alınmamalıdır. Eğer, tedavi amaçlı ilaç alınmışsa ilgili/sorumlu, ilacı alan öğrenci tarafından bilgilendirilmelidir. Laboratuvarlarda ve Atölyelerde asla saka ve laubali hareket ve davranışlarda bulunmayın, is disiplini ve ciddiyeti ile çalışın. Diğer kişileri tehlikeye atabilecek ve kazaya neden olacak davranışlarda bulunmayın.
- Kısıtlanmış ve yetkiniz olmayan alanlara girmeyin (Elektrik odaları vb.).
- Kimyasal maddeler asla koklanmamalı ve ağız yolu ile tadına bakılmamalıdır. Kesinlikle çıplak elle dokunulmamalı, uygun malzeme ile tartılmalı ve aktarılmalıdır.
- Çalışma alanlarındaki makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını kurallara uygun şekilde kullanın. Bunların güvenlik donanımlarını doğru olarak kullanın ve keyfi olarak çıkarma ve değiştirme yapmayın. Hareketli ve döner kısımları korunmamış ve arızalı alet, cihaz, makine ve teçhizatı kullanılmayın.
- Meydana gelen herhangi bir is kazasını ve ramak kala olayını hemen Laboratuvar/atölye sorumlusuna veya bölüm hocanıza bildirin ve ilgilileri uyarın.
- Laboratuvar/Atölyeden ve çalışma alanından izinsiz ayrılmayın ve asla izinsiz tek başınıza çalışmayın.
- Alanlarda, varsa iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bir aksaklık, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için laboratuvar sorumlusuna, bölüm hocanıza veya iş sağlığı ve güvenliği uzmanına bildirin. Alınmış güvenlik tedbirlerine tamamen uyun. Talimat ve ikaz levhalarının yerlerini değiştirmeyin.
- Size verilen sözlü veya yazılı İş Sağlığı ve Güvenliği talimat ve kurallarına harfiyen uyun. Verilen görevi tarif edildiği şekilde yapın ve yetkiniz, bilginiz ve göreviniz dışında iş yapmayın.
- Makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştığınızda ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik gördüğünüzde, bölüm/laboratuvar sorumlusuna, iş sağlığı ve güvenliği uzmanına veya çalışan temsilcisine derhal haber verin.

LABORATUVAR-ATÖLYE GÜVENLİĞİ VE ÇALIŞMA KURALLARI TALİMATI

DOKÜMAN NO	: İSGK.TL.007
YAYIN TARİHİ	:
REVİZYON TARİHİ	:
REVİZYON NO	: 000
SAYFA NO	: 3/6

- Her türlü arıza ve aksamayı derhal yetkilisine bildirin. Çalışmanıza engel güvensiz ortamları derhal yetkiliye haber vererek giderilmesini sağlayın. Yapı işlerinde, makinelerde, tesisatta, alet ve edevatta göreceğiniz noksan, kusurlu ve tehlikeli durumları laboratuvar sorumlularına veya yetkililere bildirin, güvensiz durum giderilinceye kadar çalışmayın.
- Ne kadar önemsiz gözükürse gözüksün yaralanmaları, kazaları ve ilk yardım gerektiren olayları laboratuvar/atölye sorumlusuna veya bölüm hocanıza bildirin.
- Laboratuvar ve atölyelerde çalışırken uygun kişisel koruyucu kullanın. Hangi kişisel koruyucu donanımı kullanacağınızı bilmiyorsanız Laboratuvar/Atölye sorumlusundan ya da İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi (ISGB) den destek alın.
- Gözlerin kimyasal madde, radyasyon ya da çeşitli zarar verici partiküllerden korunması için, laboratuvarda yan korumalı emniyet gözlüğü takmak zorunludur. Numaralı gözlükler ya da güneş gözlükleri yan tarafları korumasız olduğu için uygun değildir. Kontak lensler laboratuvar ortamında kullanılmaz.
- Yüzü, gözü ve boğazı darbe, toz ve sıçrayan kimyasallardan korumak için yüz koruyucusu kullanılmalıdır. Her zaman emniyet gözlüğü ile beraber kullanılmalıdır. Sıvı zerreciklerinin ve sıçrayan kimyasalların yüz koruyucusunun altından ve çevresinden hala etkili olabileceğini unutmayın.
- Katı veya sıvı kimyasallardan oluşan toz ve sıvı zerreciklerin solunmaması amacıyla Maske kullanılmalıdır.
- Kimyasal maddelerin çalışanların üzerine sıçrayarak yakıcı ve delici etkilerinden korunmak amacıyla, Laboratuvar önlüğü giymek zorunludur. Bunun dışında, kolay tutuşan sentetik malzemelerden yapılmış giysilerden kaçınılmalıdır.
- Yüksek topuklu, burnu acık ve sandalet tipi ayakkabılar giyilmez. Burnu sert, sıvı geçirgenliği az malzemedan yapılmış ayakkabılar kullanın.
- Laboratuvar/Atölye koşullarının değişkenliği dikkate alındığında tek tip eldivenin tam koruma sağlamayacağını latex eldivenlerin birçok kimyasalı ve çözücüyü geçirdiği ayrıca bazı kişilerde alerjik tepkiye neden olduğu unutmayın. Neopren (kauçuk) veya tek kullanımlık nitril esaslı eldivenler kullanın.
- Soğuktan, ısıdan ve mekanik risklerden (kesilme, delinme vb.) korunmak için uygun is eldivenleri kullanılmalıdır.
- Kimyasal maddeleri taşırken dikkatli ve güvenli taşıyın. Kimyasalları hiçbir zaman laboratuvar dışına çıkarmayın.
- Asit, yağ ve kimyasal malzemelerin bulunduğu depolara/dolaplara sorumlu personel dışında müdahale etmeyin.
- Asitleri suya azar azar ilave edin. Kesinlikle asidin üzerine su ilave etmeyin.
- Laboratuvar/Atölyede muhtelif yerlerde, ilan panosunda asılmış bulunan İş Güvenliği Talimat ve ikazlarını tam olarak eksiksiz okuyun, anlayıp öğrenin.

LABORATUVAR-ATÖLYE GÜVENLİĞİ VE ÇALIŞMA KURALLARI TALİMATI

DOKÜMAN NO	: İSGK.TL.007
YAYIN TARİHİ	:
REVİZYON TARİHİ	:
REVİZYON NO	: 000
SAYFA NO	: 4/6

- Laboratuvarda/Atölyede bulunan bütün kimyasalları kullanmadan önce etiketlerini dikkatle okuyun. Etiketsiz olanları sorumlu kişilere bildirin. Şişesinden aldığınız kimyasalı tekrar orijinal şişesine koymayın ve başka bir kimyasalda kullanılmış pipeti şişeye daldırmayın.
- Laboratuvarda/Atölyede teknisyen ve/veya ilgili/sorumlu gözetimi olmadan hiçbir şekilde kimyasal malzemelerin yeri değiştirilmemelidir.
- Kimyasallar ile çalışmadan önce mutlaka (SDS) Güvenlik Bilgi Formlarına dikkatlice okuyun.
- Kimyasal döküntü ve kazalarda kesinlikle müdahale etmeyin, çevrenizdekileri bilgilendirin alanın güvenli şekilde boşaltın ve derhal laboratuvar ve bölüm sorumlusuna bildirin. Dökülen kimyasal hakkında bilgi sahibiyse MSDS'ine ulaşmaya çalışın.
- Kimyasal maddeler kapalı kaplarda muhafaza edilmeli ve açık alevden, ısıtıcılardan ve elektrik kıvılcımlarından uzakta tutulmalıdır.
- Buhar oluşabilecek kimyasallarla çalışmaları çeker ocaklar altında yapılmalıdır.

- Biyolojik etkenlerin zararlı etkilerinden korunmak için Biyogüvenlik Kabininde çalışın.
- Elektrikle çalışan aletleri kullanmadan önce kontrol edin. Güvenli topraklaması yapılmamış arızalı olan aleti kullanılmayın.
- Çalışan makineye el ile veya başka bir malzeme ile müdahale etmeyin ve makine çalışırken yağlama ve bakım yapmayın.
- Elektrik, laboratuvarlar/atölyelerde karşılaşılabilecek en büyük tehlikelerden biridir. Hemen hemen bütün organik çözücülerin buharları alev alıcıdır. Bu buharların alev almasını önlemek için havada yanıcı buhar oluşmamalıdır.
- Bulduğunuz ortamdaki elektrik uyarı levhalarını dikkate alın.
- Elektrikli cihazları, el aletlerini fişe takmadan önce kapalı olduklarından emin olun.
- Hasarlı, arızalı elektrik tesisatına (kablo, priz) müdahale edilmemelidir. Bu tür durumlarda laboratuvar sorumlusuna veya yetkili elektrik teknikerine bilgi verin.

LABORATUVAR-ATÖLYE GÜVENLİĞİ VE ÇALIŞMA KURALLARI TALİMATI

DOKÜMAN NO : ISGK.TL.007
YAYIN TARİHİ :
REVİZYON TARİHİ :
REVİZYON NO : 000
SAYFA NO : 5/6

Atık Türü	Toplama Biçimi
Evsel Atıklar	Siyah plastik torbalarda
Kesici ve delici özelliği olan atıklar	Delinmeyecek bir ambalaja konarak kırmızı delici/kesici alet kutusunda
Tıbbi Atıklar	Kırmızı plastik torbalarda
Ambalaj atıkları	Mavi plastik torbalarda

- Tehlikeli kimyasal atıkların uygun şekilde atılması çalışan bütün personelin sorumluluğu altındadır.
- Tüm tesis, idari birimler, atölye ve laboratuvarlardan çıkan atıkları geri kazanabilmek için uygun atık toplama kaplarına atın.
- Hiçbir kimyasal madde lavaboya, kanalizasyon deliklerine veya çöp tenekelerine dökülmemeli veya atılmamalıdır.
- Kimyasal atıklar uygun kaplarda toplanmalı, etiketlenmeli, üzerine tarih koyulmalı ve uygun bir şekilde islenmek üzere yetkililere teslim edilmelidir.
- Her türlü işlem öncesi çalışanın dikkatini toparlaması gerekir. Zira iş kazaları genelde dikkatsizlik veya dalgınlık sonucu olur. Çalışan daima uyanık ve tedbirli olmalı,
- Eğitim veya kullanım sorumlusundan izin alınmadıkça herhangi bir tezgâh çalıştırılmamalı,
- İş parçasının veya kalıbın emniyetli ve sıkı bağlanıp bağlanmadığı mutlaka kontrol edilmeli,
- Kaldırıp bağlanması güç kalıplar gerekli yardım alınmadıkça ferdi olarak kullanılmamalı,
- Bakım-onarıma alınmış tezgâhların koruyucu kapakları çalışma öncesi mutlaka yerlerine takılmalı,
- Çalışır durumdaki bir tezgâhın temizlik, bakım veya onarımı aynı anda yapılmamalı,
- Aynı tezgâhta birden fazla kişi çalışırken tezgâhın kontrolü bir kişi tarafından yapılmalı,
- Ara paydoslarında veya çalıştırılmaması gerektiği zamanlarda tezgâhlar çalıştırılmamalı,
- Elektrik şalteri kapalı durumda bile olsa tezgâh tamamıyla durmadıkça terk edilmemeli,
- Çalışır durumdaki tezgâh, el veya gövde ile durdurulmamalı,
- Kullanılan tezgâhın çevredekilere etkileri (korkuluk, kaynak paravanı vb.) gözetilmeli,
- Takımlar tezgâh üzerine rasgele bırakılmamalı ve malzemeler zamanında depoya kaldırılmalı,

LABORATUVAR-ATÖLYE GÜVENLİĞİ VE ÇALIŞMA KURALLARI TALİMATI

DOKÜMAN NO	:	İSGK.TL.007
YAYIN TARİHİ	:	
REVİZYON TARİHİ	:	
REVİZYON NO	:	000
SAYFA NO	:	6/6

- Her aletin alet tahtası üzerine şekli çizilmelidir. Bu düzenli bir alet edevat düzeni sağlar ve eğer bir alet kaybolursa kolayca farkına varılır.
- Her tezgâh yapılma amacına uygun şekilde ve emniyetli devirlerde kullanılmalı, çalışırken çevre emniyeti de gözetilmeli, gerektiğinde fiziki bariyerler kullanılmalı,
- Çalışma düzenine uymayan (dikkat çekici hareketler) davranışlarda bulunulmamalı, diğer çalışanlar rahatsız edilmemeli ve onların ilgisi dağıtılmamalıdır.

- Temel İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimi aldım.
- Yukarıda belirtilen konularla ilgili olarak bilgilendim.

Adı Soyadı:

Görev:

Danışman:

Tarih:

İmza: